

स्थानीय राजपत्र

घोराही उप-महानगरपालिका

५ नं. प्रदेश, घोराही, दाङ

खण्ड २) संख्या ४० स्थानीय राजपत्र भाग २ मिति २०७५।११।०७

कक्षा ८ को आधारभूत तह उत्तीर्ण परीक्षा कार्यविधि- २०७५

प्रस्तावना :

नेपालको संविधानको धारा ३१ मा उल्लेखित शिक्षा सम्बन्धी हक :

उपधारा (१) प्रत्येक नागरिकलाई आधारभूत शिक्षामा पहुँचको हक हुने ।

उपधारा (२) प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क तथा माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क पाउने हक हुनेछ ।

उपधारा (३) अपाङ्गता भएका र आर्थिकरूपले विपन्न नागरिकलाई निःशुल्क उच्च शिक्षा पाउने हक हुनेछ ।

उपधारा (४) दृष्टिविहीन नागरिकलाई ब्रेल लिपि तथा बहिरा र स्वर बोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता भएका नागरिकलाई सांकेतिक भाषाको माध्यमबाट कानुन बमोजिम निःशुल्क शिक्षा पाउने हक हुने छ ।

उपधारा (५) नेपालमा बसोबास गर्ने प्रत्येक नेपाली समुदायलाई कानुन बमोजिम आफ्नो मातृभाषामा शिक्षा पाउने र त्यसका लागि विद्यालय

तथा शैक्षिक संस्था खोल्ने र सञ्चालन गर्ने हक हुनेछ ।
शिक्षाको गुणस्तर कायम गर्न विद्यार्थी मूल्यांकन महत्वपूर्ण पक्ष भएको, विद्यार्थी मूल्यांकन विविध आधार मध्ये शिक्षा नियमावली २०५९ सातौं संशोधन परिच्छेद-८ मा व्यवस्था भए अनुसार निम्नमाध्यमिक तह परीक्षा परिचालन र नियन्त्रण भन्ने व्यवस्था राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप २०६३ मा व्यवस्था भए अनुसार आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तमा लिइने परीक्षा र शिक्षाको अवधारणा अनुसार कक्षा ८ आधारभूत तहको अन्तिम कक्षा भएकोले आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षा व्यवस्थापन गर्न जिल्ला शिक्षा कार्यलय दाङमा जिल्ला समन्वय समितिका संयोजक जितन्द्रमान नेपालीको अध्यक्षतामा मिति २०७४।०९।१७ गते जिल्ला शिक्षा अधिकारी लगायत जिल्लाका १० वटै स्थानीय तहका प्रमुखहरूको बैठकको निर्णय नं. १ अनुसार कक्षा ८ को परीक्षा स्थानीय तहले संचालन गर्ने निर्णय एवं स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ परिच्छेद १५ को दफा ११ को उपदफा २ ज मा भएको व्यवस्था अनुसार शिक्षा सम्बन्धी काम कर्तव्य अधिकार साथै यही उपदफा २ ज को १४ मा भएको व्यवस्था अनुसार आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तमा लिइने परीक्षा सम्बन्धी अधिकार समेत भएकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को परिच्छेद १५ दफा १०२ को उपदफा २ बमोजिम कार्यविधि बनाउन सक्ने प्रावधान बमोजिम यस उपमहानगरपालिकाको परीक्षा कार्यविधि २०७४, तयार गरी परीक्षा व्यवस्थापन, संचालन, परीक्षाफल प्रकाशन, प्रमाणपत्र वितरणसम्मका कामकाज गर्न यो कार्यविधि २०७४ घोराही उपमहानगरपालिका दाङबाट मिति २०७४/०९/२९ गते अनुमोदन गरी जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद- १

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

- १.१ यस कार्यविधिको नाम घोराही उपमहानगरपालिका स्तरीय आधारभूत तहको अन्तमा लिइने परीक्षा संचालन कार्यविधि/निर्देशिका २०७४ रहेको छ र यो निर्देशिका घोराही उपमहानगरपालिकाले पारित गरेको

मितिदेखि लाग हुनेछ ।

- १.२ विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा
- १.२.१ “विद्यालय” भन्नाले कक्षा १ देखि १२ सम्मको शैक्षिक संरचनालाई बुझ्नुपर्छ ।
- १.२.२ हटाएको
- १.२.३ “परीक्षा” भन्नाले कक्षा ८ को आधारभूत तहको अन्तिममा लिइने परीक्षालाई बुझ्नु पर्दछ ।
- १.२.४ “परीक्षा समिति” भन्नाले कक्षा ८ को आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षा संचालन गर्ने परीक्षा समितिलाई बुझ्नुपर्छ ।
- १.२.५ “परीक्षा शाखा” भन्नाले शिक्षा, युवा तथा खेलकूद महाशाखा अन्तर्गत आधारभूत तहको कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा सञ्चालनका लागि गठन गरिएको एक परीक्षा शाखालाई बुझ्नु पर्नेछ । उक्त शाखाले सफ्टवेयर सम्बन्धी कार्य, मार्कलेजर बाइण्डिङ, प्रमाणपत्र व्यवस्थापन, अभिलेखीकरण, लब्धाङ्कपत्र छपाई वितरण र व्यवस्थापन लगायतका काम सम्पादन गर्नेछ । उक्त कार्यका लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधार घोराही उपमहानगरपालिकाले व्यवस्थापन गर्ने छ ।
- १.२.६ प्र.अ. भन्नाले विद्यालयका प्रधानाध्यापकलाई संझ्नुपर्छ ।

परिच्छेद- २

आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षा समितिको संरचना:

- २.१ कक्षा ८ को अन्तिममा लिइने आधारभूत तह परीक्षा संचालन, उत्तरपुस्तिका व्यवस्थापन, उत्तर पुस्तिका परीक्षण/सम्परीक्षण, नतिजा प्रकाशन, प्रमाणपत्र वितरण, प्रमाणपत्र, अभिलेख व्यवस्थापन समेतका कामका लागि घोराही उपमहानगरपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकूद महाशाखा प्रमुखको अध्यक्षतामा तपसिल बमोजिमका सदस्य रहेको ५ सदस्यीय एक परीक्षा समिति रहनेछ र समितिको कार्यकाल २ वर्षसम्म हुनेछ ।

- क) घोराही उपमहानगरपालिका शिक्षा, युवा तथा खेलकूद महाशाखा प्रमुख- अध्यक्ष
- ख) घोराही उपमहानगरपालिकाको आ.वि. र मा.वि. का प्रतिनिधित्व हुने गरी कम्तिमा एकजना महिला शिक्षक पर्ने गरी शिक्षा युवा तथा खेलकूद महाशाखा प्रमुखले मनोनित गरेका शिक्षक ३ जना सदस्य
- २.२ उ) युवा तथा खेलकूद महाशाखा अन्तर्गतका शाखा अधिकृत एकजना सल्लाहाकार समिति (पदेन)
- क) नगरप्रमुख, घोराही उपमहानगरपालिका
- ख) उप प्रमुख, घोराही उपमहानगरपालिका
- ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, घोराही उपमहानगरपालिका
- घ) संयोजक, घोराही उपमहानगरपालिका सामाजिक विकास समिति

परिच्छेद- ३

परीक्षा संचालन प्रक्रिया :

- ३.१ परीक्षा शुल्क/परीक्षा फाराम :
- सामुदायिक विद्यालयको हकमा कक्षा ८ को आधारभूत तह अन्तिम परीक्षाको लागि कुनै शुल्क लिइने छैन । तर संस्थागत विद्यालयको हकमा भने परीक्षा समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।
- कक्षा ८ को आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षाको परीक्षार्थीका लागि भरिने आवेदन फारम घोराही उपमहानगरपालिकाको आधारभूत तहको अन्तमा लिइने परीक्षा समितिले तोकेको ढाँचामा हुनेछ । यसरी तोकेको फाराम विद्यालयमार्फत परीक्षामा सम्मिलित सबै विद्यार्थीलाई भने व्यवस्था मिलाइने छ । सो फाराममा नाम, ठेगाना, जन्ममिति, बुवाआमाको नाम, विद्यार्थीका प्रयोगात्मक प्राप्ताङ्क आदि विवरणहरु भने व्यवस्था गरिने छ । यी विवरणहरुको शुद्धताको हकमा विद्यालयका प्र.अ. लाई जिम्मेवार बनाइनेछ । परीक्षार्थीको आवश्यक विवरण फरक परेमा यसका लागि सम्बन्धित विद्यालयका प्रधानाध्यापक जिम्मेवार

रहनेछन् ।

३.२ हटाएको

३.३ प्रश्नपत्र निर्माण : यस घोराही उपमहानगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरूको आधाभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा सञ्चालनार्थ प्रश्नपत्र निर्माणका लागि विषय शिक्षकहरूबाट सम्बन्धित विषयका प्रश्नपत्र पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट तोकिएको पाठ्यभार, अङ्ग्रेज, विषय क्षेत्र, विशिष्टीकरण तालिका (ग्रीड), समय र पूर्णाङ्कलाई आधार मानी तोकिएको ढाँचामा प्रश्नपत्र निर्माण गर्न लगाई शिक्षा, युवा तथा खेलकूद महाशाखाको परीक्षा शाखामा सङ्कलन गरी प्रश्नपत्र बैंक निर्माण गरी सङ्कलित प्रश्नपत्रबाट विषयविज्ञबाट प्रश्नपत्र परिर्माणन, संशोधन गरी सम्बन्धित विषयका अलग-अलग २/२ वटा प्रश्नपत्र तयार गरिने छ । यसरी तयार गरिएका प्रश्नपत्रहरू मध्ये एक प्रति प्रश्नपत्र मुद्रणका लागि छनोट गरिनेछ । यसरी प्रश्नपत्र तयार गर्दा गोपनीयतालाई विशेष ध्यान दिइनेछ ।

३.४ प्रश्नपत्र छपाई तथा वितरण : आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षाको प्रश्नपत्र छपाई गोपनीयता र गुणस्तरको आधारमा परीक्षा समितिले तोकेको स्थानबाट गरिनेछ ।

यस घोराही उपमहानगरपालिकाको आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा सञ्चालनार्थ प्रश्नपत्र मुद्रण पश्चात प्याकेजिङ तथा वितरणको व्यवस्था मिलाइने छ ।

३.५ उत्तर पुस्तिका छपाई, वितरण, परीक्षण एवं सम्परीक्षण :

३.५.१ उत्तर पुस्तिका छपाई : उत्तर पुस्तिका छपाईका लागि विद्यमान आर्थिक नियमावली अनुसार कम्तिमा पनि ३ ओटा छापाखानाबाट दरभाउ माग गरी घटाघटको आधारमा प्रतिष्पर्धा गराई योग्यता छापाखाना छनौट गरिने छ ।

३.५.२ उत्तर पुस्तिका वितरण : विद्यालयहरूमा उत्तरपुस्तिका वितरणका लागि विद्यालयको विद्यार्थी संख्यालाई आधार मानी वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

- ३.५.३ उत्तर पुस्तिका परीक्षण तथा सम्परीक्षण : उत्तर पुस्तिका परीक्षण गराउने जिम्मा सम्बन्धित विद्यालयको प्रधानाध्यापकको हुनेछ । परीक्षण गरिएका उत्तरपुस्तिका र मार्कस्लीप सम्बन्धित विद्यालयका प्रधानाध्यापकद्वारा संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । उत्तर पुस्तिका र मार्कस्लीप संकलन गर्दा दुई चरणमा गरिने छ । पहिलो चरणमा परीक्षा संचालन भएको पाँचौं दिन अघिल्ला ३ विषयका उत्तरपुस्तिका र मार्कस्लीप संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । दोस्रो चरणमा परीक्षा समाप्त भएको चौथो दिन अनिवार्य रूपमा बाँकी विषयका उत्तरपुस्तिका र मार्कस्लीपमा संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ३.५.४ उत्तरपुस्तिका परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था परीक्षा समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- ३.४.५ उत्तीर्ण/अनुत्तीर्ण सम्बन्धमा: प्रमाणपत्र तथा ग्रेड सिटमा उत्तीर्ण/अनुत्तीर्णको व्यवस्था रहने छैन । सोको सट्टा विषयगत ग्रेड दिइने छ र समग्रमा स्तरीकृत अंक (GPA) दिइने छ ।

परिच्छेद- ४

टेबुलेशन (प्रविष्टी)

परीक्षार्थिले प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्कको विवरण टेबुलेशनका लागि उत्तरपुस्तिकाको परीक्षण पश्चात् प्राप्त मार्कस्लीपबाट प्राप्ताङ्कलाई आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था गरी परीक्षा समितिले गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

परिच्छेद- ५

सफ्टवेयर सम्बन्धी व्यवस्था :

प्रविधियुक्त तथ्याङ्क व्यवस्थापन गर्न, तथ्यांक विश्वसनीय, व्यवस्थित र समयसापेक्ष गराउन कक्षा ८ को आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षा सम्बन्धी तथ्याङ्क, लाब्धाङ्कपत्र तथा प्रमाणपत्रका लागि आवश्यक पर्ने सफ्टवेयर घोराही उपमहानगरपालिकाबाट व्यवस्था गरिने छ ।

परिच्छेद- ६

परीक्षाफल प्रकाशन

- ६.१ परीक्षार्थीहरूको उत्तर पुस्तिका सम्बन्धित विद्यालयका विषय शिक्षकबाट परीक्षण पश्चात् प्राप्त प्राप्ताङ्कको तालिकीकरण पश्चात् शैक्षिक सत्रको अन्तसम्ममा परीक्षाफल प्रकाशन गरिनेछ ।
- ६.२ ग्रेड वृद्धि : कक्षा ८ परीक्षामा सबै अनिवार्य विषयमा D Plus भन्दा कम ग्रेड प्राप्त गरेका विषयहरूमा सम्बन्धित परीक्षार्थीहरूले ग्रेड वृद्धि परीक्षामा दिन सक्नेछन् । D Plus भन्दा तल्लला ग्रेड प्राप्त गरेका विषयहरूमा ग्रेड वृद्धि गर्न उपमहानगरले ग्रेड वृद्धि परीक्षा सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद- ७

पुनःयोग

कक्षा ८ को आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षाको नतिजामा चित्त नवुभ्नी पुनःयोगका लागि नतिजा प्रकाशन भएको ७ दिनभित्र तोकिएको शुल्क सहित विद्यालयमार्फत पुनःयोगका लागि आवेदन सङ्कलन गरी परीक्षा समितिले पुनःयोगको व्यवस्था मिलाउन सक्नेछ । निवेदन पेश गर्न तोकिएको अन्तिम मिति पछिको सातौं दिनभित्र पुनःयोगको नतिजा प्रकाशनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

परिच्छेद- ८

परीक्षा अनुगमन

कक्षा ८ को आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षा व्यवस्थित, मर्यादित, स्तरीय गराउन सञ्चालनको अवधिमा परीक्षा केन्द्र, परीक्षा सञ्चालन, उत्तरपुस्तिका परीक्षण, प्रश्नपत्र निर्माण, नतिजा प्रकाशन आदि परीक्षा सम्बद्ध सम्पूर्ण पक्षको अनुगमन तथा निरीक्षणका लागि एउटा अनुगमन समिति रहनेछ । उक्त अनुगमन समिति देहाय बमोजिमको रहनेछ ।

- क) नगरप्रमुख
- ख) उप-प्रमुख
- ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
- घ) अध्यक्ष- नेपाल शिक्षक महासंघ, नगर कमिटी र महाशाखाले तोकेको अन्य कर्मचारीहरु रहनेछन् ।

परिच्छेद- ९

प्रमाणिकरण

कक्षा ८ को आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षासँग सम्बन्धित तथ्याङ्क, लब्धाङ्क पत्र तथा प्रमाणपत्र प्रमाणिकरण आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षाका अध्यक्ष वा शिक्षा, युवा तथा खेलकूद महाशाखा प्रमुखद्वारा गरिनेछ ।

परिच्छेद- १०

कक्षा ९ मा विद्यार्थी भर्नाका आधारहरु :

कक्षा ८ को अनिवार्य विषयहरुमा कम्तिमा D Plus ग्रेड प्राप्त गरेको हुनपर्नेछ ।

परिच्छेद- १०

विविध

कक्षा ८ को आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धी माथि लेखिएका बाहेकका अन्य अत्यावश्यक कामकाजका लागि सम्पूर्ण अधिकार आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा समितिको रहने छ ।

सम्बन्धी अन्य व्यवस्था विद्यालय शिक्षामा अक्षराङ्कन पद्धति कार्यान्वयन कार्य विधि, २०७२ बमोजिम हुनेछ ।

आज्ञाले,
सन्तबहादुर सुनार
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत